

รัฐประศาสนศาสตร์ นิวส์

ปีที่ 17 ฉบับที่ 10 เดือนตุลาคม 2556 หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

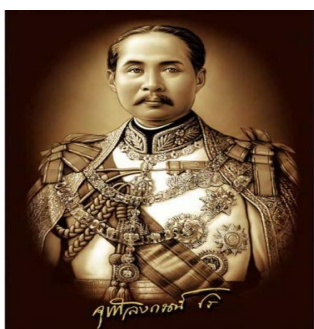
อาจารย์ ดร.สุพัตตรา ตันตจิรียาพันธ์ และรองศาสตราจารย์สมพิศ สุขแสน

บรรณาธิการ

สาระน่ารู้

- ★ “สมเด็จพระปิยมหาราช” กับการบริหารจัดการสาธารณสุข
- ★ รำลึก 14 ตุลาคม 2516
- ★ EIA และ EHIA คืออะไร
- ★ โครงสร้างงบประมาณแผ่นดิน 2557(ต่อ)
- ★ ขอแสดงความยินดี
- ★ ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์

“สมเด็จพระปิยมหาราช”
กับการบริหารจัดการสาธารณสุข

วันปิยมหาราช ตรงกับวันที่ 23 ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากพระองค์ทรงเป็นที่รักใคร่อย่างล้นเหลือของพสกนิกรทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พระองค์จึง

ได้รับการถวายพระราชสมัญญานามว่า “สมเด็จพระปิยมหาราช” ซึ่งมีความหมายว่า “พระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นที่รักยิ่งของปวงชน” ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ รัฐบาลจึงได้ประกาศให้วันที่ 23 ตุลาคม เป็น “วันปิยมหาราช” ในวันปิยมหาราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ จะเสด็จฯ ไปวางพวงมาลา ณ พระบรมรูปทรงม้าซึ่งตั้งอยู่ที่หน้าพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นประจำทุกปี พระราชกรณียกิจด้านการบริหารจัดการสาธารณสุขที่สำคัญในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาทิ

- ✿ 1. การเลิกทาส พ.ศ.2448 ได้ทรงออกพระราชบัญญัติเลิกทาส เรียกว่าพระราชบัญญัติทาส ร.ศ.124 (พ.ศ.2448) เลิกทาสในเรือนเบี้ยอย่างเด็ดขาด เด็กที่เกิดจากทาส ไม่ต้องเป็นทาสอีกต่อไป
- ✿ 2. การปฏิรูประบบราชการ ได้ทรงปฏิรูประบบราชการ โดยผลของการปฏิรูปที่เด่นชัดคือ การปรับปรุงกระทรวง ซึ่งเดิมมี 6 กระทรวง คือ กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงกลาโหม, กระทรวงนครบาล, กระทรวงวัง, กระทรวงการคลัง และกระทรวงเกษตราธิการ ได้เพิ่มอีก 4 กระทรวง รวมเป็น 10 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงธรรมการ, กระทรวงยุติธรรม, กระทรวงโยธาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศ
- ✿ 3. การสาธารณสุขปโภค เช่น การประปา ทรงให้กักเก็บน้ำจากแม่น้ำเชิงรากลน้อย จังหวัดปทุมธานี และขุดคลองเพื่อส่งน้ำเข้ามายังสามเสน พร้อมทั้งฝังท่อเอกคิตตั้ง

อุปกรณ์สำหรับการทำน้ำประปาขึ้นในเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2452 การคมนาคม วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2434 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปขุดดินก่อพระฤกษ์ เพื่อประเดิมการสร้างทางรถไฟไปนครราชสีมา แต่ทรงเปิดทางรถไฟกรุงเทพฯ-พระนครศรีอยุธยา ก่อน จึงนับว่าเส้นทางรถไฟสายนี้เป็นทางรถไฟแห่งแรกของไทย

✿ 4.การเสด็จประพาส เป็นพระราชกรณียกิจที่สำคัญอันหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยหลังจากเกิดกรณีพิพาทกับฝรั่งเศสแล้ว ก็ได้เสด็จประพาสยุโรป 2 ครั้ง ในปี พ.ศ.2440 ครั้งหนึ่ง และในปี พ.ศ. 2450 อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่างๆ ในยุโรป ตลอดจนประเทศฝรั่งเศสด้วย อีกทั้งยังได้ทรงเลือกสรรเอาแบบแผนขนบธรรมเนียมอันดีในดินแดนเหล่านั้นมาปรับปรุงในประเทศไทยให้เจริญขึ้น

รำลึก 14 ตุลาคม 2516

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นับเป็นครั้งแรกที่นักศึกษาและประชาชนที่ปราศจากอาวุธ และไม่เคยมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้ลุกฮือขึ้นสู้ต่อสู้โค่นรัฐบาลเผด็จการของจอมพลถนอม กิตติขจรลงได้ ซึ่งเป็นรัฐบาลที่สืบทอดอำนาจปกครองโดยสถาบันทหารมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่การยึดอำนาจของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2501 ซึ่งเหตุการณ์ที่นำไปสู่การการลุกฮือที่สำคัญ คือ การที่รัฐบาลของจอมพลถนอมได้รัฐประหารยึดอำนาจของตนเองในพ.ศ.2514 และยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2511 แล้วใช้อำนาจเผด็จการโดยประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 กอปรกับข่าวเฮลิคอปเตอร์ทหารหมายเลข ทบ.6102 เกิดอุบัติเหตุตกกลางทุ่งนาที่อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีนักแสดงหญิงชื่อดังในขณะนั้นคือ ฝนดาวรุ่งรัตน์ โดยสารไปด้วยมีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 6 คน ในซากเฮลิคอปเตอร์นั้นพบซากสัตว์เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นซากกระทิงที่ล่ามาจากทุ่งใหญ่นเรศวรซึ่งเป็นพื้นที่ป่า

สงวน เมื่อเดือนเมษายน 2516 ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จึงสร้างความไม่พอใจอย่างยิ่งต่อนิสิตนักศึกษาและประชาชน

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจึงเริ่มตั้งแต่เมื่อเกิด ความรุนแรงในเช้าวันที่ 14 ตุลาคม จากการเกิดเหตุปะทะระหว่างนักศึกษาประชาชนที่ชุมนุมประท้วงรัฐบาลจอมพลถนอมและเจ้าหน้าที่ตำรวจทหาร จากนั้นการต่อสู้ของฝ่ายประชาชนลุกลาม จนทำให้รัฐบาลไม่อาจควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ ในที่สุด จอมพลถนอม กิตติขจร ต้องประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเวลาเย็นวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 นั้นเอง จากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ประกาศตั้งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นนายกรัฐมนตรี เหตุการณ์จึงได้กลับคืนสู่สภาพปกติในวันที่ 15 ตุลาคม หลังจากที่มีอดีตผู้นำ 3 คน คือ จอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และ พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร ได้เดินทางหนีออกจากประเทศ เหตุการณ์ “ตุลา 16” เปรียบเป็นอนุสรณ์ทางการเมืองที่สถิตในจิตใจของผู้ที่ไม่นิ่งเฉยต่อความไม่เป็นธรรมทางการเมือง โดยเฉพาะความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจเผด็จการทหารหรือพลเรือนก็ตาม และที่สำคัญเป็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยพลังของนักศึกษา

EIA และ EHIA คืออะไร

EIA ย่อมาจากคำว่า Environmental Impact Assessment เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง การใช้หลักวิชาการในการทำนายหรือคาดการณ์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบของการดำเนินโครงการพัฒนาที่จะมีผลต่อสิ่งแวดล้อมในทุกๆ ด้าน ทั้งทางทรัพยากรธรรมชาติ ทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อจะได้หาทางป้องกันผลกระทบในทางลบที่อาจเกิดขึ้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด ในขณะเดียวกันก็มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถฟื้นคืนกลับมา

ได้อย่างมีประโยชน์ มีประสิทธิภาพสูงสุด และคุ้มค่าที่สุด นอกจากนี้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมยังใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักบริหารว่าสมควรดำเนินการหรือไม่ สำหรับ ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (สำนักวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม, 2556 : ออนไลน์) ประกอบด้วย

1. การกลั่นกรองโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
2. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
3. การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
4. การติดตามตรวจสอบ

ในส่วนของประโยชน์ของการทำ EIA นั้น สามารถใช้ในการวางแผนการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและจะช่วยในการมองปัญหาต่างๆ ได้กว้างขวางมากขึ้นกว่าเดิมที่มองเพียงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นหลัก อันก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่ทรัพยากรธรรมชาติตามมา ช่วยพิจารณาผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความรุนแรงจากการพัฒนาโครงการ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถหามาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นนั้นอย่างเหมาะสมก่อนดำเนินการ

สำหรับ EHIA จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาผลกระทบใน EIA ซึ่ง EHIA (Environmental Health Impact Assessment) นั้นเป็นการศึกษาถึงความเสี่ยงที่จะมีผลต่อสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ภัยพิบัติต่อสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรง การประเมินผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสุขภาพหรือความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ รวมทั้งความเสี่ยงที่จะมีผลต่อสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ภัยพิบัติต่อสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรง กรณีการ

คัดค้านการสร้างเขื่อนแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ของกรมชลประทาน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ EHIA จากนักวิชาการที่น่าสนใจ (สมิทธิ์ ตุงคะสมิต, 2556 : ออนไลน์) เช่น เขื่อนแม่วงก์ให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดย ดร.ชโลทร แก่นสันติสุขมงคล อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ ชี้ชัดว่า ใน EHIA มีการเลือกใช้ตัวเองที่เอนเอียงมากำหนด และรศ.ดร.เรณู เวชรัตนพิมล คณะวิทยาศาสตร์ ศิลปากร ได้ชี้ให้เห็นว่า EHIA ที่จัดทำโดยกรมชลประทานขาดความน่าเชื่อถือ ระบุว่า “ผลการศึกษาของรายงานฉบับนี้เป็นแค่เพียงการรวบรวมข้อมูลที่หลายแห่งไม่มีการอ้างอิงที่มา เป็นการคัดลอกจากข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานอื่น ไม่มีการศึกษาอย่างแท้จริง การจัดเวทีรับฟังประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ยังให้ข้อมูลประชาชนไม่ครบถ้วน ส่วนการสำรวจสัตว์เป็นการทำงานสำรวจในระยะสั้นๆ และสำรวจเฉพาะฤดูแล้ง ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่ดีพอในการสำรวจทำให้จำนวนสัตว์ที่สำรวจพบและรายงานไว้ น้อยกว่าความเป็นจริง” จากข้อมูลเบื้องต้นเป็นการชี้ให้ผู้สนใจอ่านว่าการจัดทำ EIA และ EHIA นั้นจกต้องยึดหลักวิชาการเป็นสำคัญร่วมกับการรับฟังประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างแท้จริง และต้องคำนึงผลประโยชน์ต่อสาธารณะร่วมด้วย

โครงสร้างงบประมาณ พ.ศ.2557 (ต่อ)

หลังจากที่ได้ทราบเกี่ยวกับโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายปี 2557 ใน รมศ.นิวส์ ฉบับเดือนกันยายน 2557 เบื้องต้นแล้ว รมศ.นิวส์ฉบับนี้ขอเสนอเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและแผนงานตามยุทธศาสตร์ (สำนักงบประมาณ, 2557 : 6-24) โดยขอเสนอยุทธศาสตร์และแผนงานที่น่าสนใจโดยสรุปดังนี้

1. ยุทธศาสตร์เร่งรัดการพัฒนาประเทศและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยจำแนกตามแผนงาน คือ

1.1 แผนงานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 8,039.7 ล้านบาท

1.2 แผนงานส่งเสริมสินค้าด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 7,455.6 ล้านบาท

1.3 แผนงานดูแลผู้สูงอายุ เด็ก สตรี คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส จำนวน 78,502.9 ล้านบาท

1.4 แผนงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 25,921.1 ล้านบาท

1.5 แผนงานเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ จำนวน 11,617 ล้านบาท

1.6 แผนงานเชื่อมโยงระบบคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 7,600.8 ล้านบาท

2. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งรัฐ โดยจำแนกตามแผนงาน คือ

2.1 แผนงานเทิดทูน พิทักษ์ และรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน 13,670.8 ล้านบาท

2.2 แผนงานเสริมสร้างระบบป้องกันประเทศ จำนวน 181,006.4 ล้านบาท

2.3 แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จำนวน 15,684.5 ล้านบาท

3. ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

3.1 แผนงานบริหารจัดการเศรษฐกิจมหภาคให้เกิดความยั่งยืน จำนวน 29,462.1 ล้านบาท

3.2 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าภาคการเกษตร จำนวน 33,044.1 ล้านบาท

3.3 แผนงานเสริมสร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร จำนวน 85,276.2 ล้านบาท

3.4 แผนงานยกระดับรายได้และเพิ่มกำลังซื้อของประชาชน จำนวน 44,327.5 ล้านบาท

3.5 แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 102,019.1 ล้านบาท

โปรดติดตามยุทธศาสตร์ที่ 4- 8 ต่อในรปศ.นิวส์ฉบับหน้า ซึ่งโครงสร้างงบประมาณนี้จะช่วยให้นักศึกษา

ทราบถึงการใช้จ่ายงบประมาณและการหารายได้ของรัฐเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ขอแสดงความยินดี

หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ขอแสดงความยินดีกับนายพูนทรัพย์ เดชวิจารณ์ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนของชมรมเยาวชนดีเด่นทั่วทั้งประเทศ ซึ่งคัดเลือกเพียงจำนวน 5 คน เดินทางเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมในโครงการ 2013 International Youth Organization Forum & Beijing Sister City Youth Camp ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีประเทศต่างๆเข้าร่วมโครงการจำนวน 32 ประเทศ โดยเดินทางเข้าร่วมโครงการตั้งแต่วันที่ 20-26 ตุลาคม 2556 หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งการได้รับคัดเลือกครั้งนี้ นับว่าสร้างชื่อเสียงให้กับหลักสูตรสาขาวิชา และมหาวิทยาลัยอย่างดียิ่ง คณะจารย์ในหลักสูตรสาขาวิชาฯ จึงขอชื่นชมและขอให้นักศึกษารุ่นน้องได้ถือเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์

- **Public – participation in EIA** หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการสามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอข้อมูลข้อโต้แย้ง หรือข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม